

AR-104

April-2022

B.Com., Sem.-IV**CE-203 (B) : Statistics (V)****(Advance Statistics)****Time : 2 Hours]****[Max. Marks : 50**

- સૂચનાઓ : (1) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
 (2) સાદા કેલક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકાશે.
 (3) વિભાગ – Aમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ આપો.
 (4) વિભાગ – B ફરજિયાત છે.

વિભાગ – A

1. (a) અસતત યાદચ્છિક ચલ માટે ગાણિતીય અપેક્ષા અને વિચરણ વ્યાખ્યાયિત કરો. ગાણિતીય અપેક્ષાના ગુણધર્મો લખો. **10**
 (b) નીચે આપેલ દ્વિચલ સંભાવના વિધેય માટે $E(x)$, $E(y)$, $E(x + y)$, $V(x)$ અને $V(y)$ ની કિંમતો શોધો : **10**

$x \setminus y$	1	2	3
1	0.20	0.08	0.20
2	0.10	0.06	0.10
3	0	0.06	0.20

2. (a) દ્વિપદી વિતરણનું સંભાવના ઘટત્વ વિધેય જણાવી, દ્વિપદી વિતરણનો મધ્યક અને વિચરણ મેળવો. **10**
 (b) નીચેની માહિતી માટે પોયશન વિતરણનું અન્વાયોજન કરો : **10**

x_i	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
f_i	1	4	15	22	21	20	8	6	2	0	1

$$[e^{-4} = 0.0183]$$

3. (a) ઋણ દ્વિપદી વિતરણ અને ગુણોત્તર વિતરણનું સંભાવના ઘટત્વ વિધેય જણાવી, ગુણોત્તર વિતરણનો મધ્યક અને વિચરણ મેળવો. **10**
 (b) એક પેટીમાં 6 સફેદ અને 4 કાળા દડાઓ છે. તેમાંથી 5 દડાઓ યાદચ્છિક રીતે લેવામાં આવે તો તેમાં
 (i) બધા જ કાળા દડાઓ
 (ii) 3 સફેદ દડાઓ અને
 (iii) 2 કાળા દડાઓ આવે તેની સંભાવના શોધો. **10**

4. (a) પ્રામાણ્ય વિતરણનાં ગુણધર્મો અને ઉપયોગો જણાવો. 10
 (b) કર્મચારીઓના એક સમૂહના વેતનનું વિતરણ પ્રામાણ્ય છે. વિતરણનો મધ્યક ₹ 12,000 અને પ્રમાણિત વિચલન ₹ 2,000 છે. 50 કર્મચારીઓને ₹ 16,000 કરતાં વધારે વેતન મળતું હોય તો કુલ કેટલા કર્મચારીઓ હશે ?
 [પ્રમાણિત પ્રામાણ્ય વક્રના $z = 0$ થી $z = 2$ નું ક્ષેત્રફળ 0.4772 છે.] 10

વિભાગ – B

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈપણ પાંચ) 10
- (1) બે ચલો x અને y માટે, જો $E(x) = 8$, $E(y) = 9$, $V(x) = 36$, $V(y) = 15$ અને $E(xy) = 64$ હોય તો $V(2x - 5y)$ ની કિંમત શોધો.
 (a) -3 (b) 147 (c) -231 (d) 519
- (2) બે સ્વતંત્ર ચલો x અને y માટે, જો $E(x) = 20$, $E(y) = 25$, $V(x) = 40$, અને $V(y) = 45$ હોય તો $Cov(3x - 2y)$ અને $E(5x + 4y)$ ની કિંમત શોધો.
 (a) $[0, 0]$ (b) $[0, 200]$ (c) $[130, 200]$ (d) $[200, 900]$
- (3) એક જથ્થામાં 80% કેરીઓ મીઠી છે. ચોથી કેરી તપાસતા પ્રથમ વખત મીઠી કેરી મળવાની સંભાવના શોધો.
 (a) 0.0032 (b) 0.0064 (c) 0.00128 (d) 0
- (4) એક ઋણ દ્વિપદી વિતરણમાં મધ્યક અને વિચરણ અનુક્રમે 8 અને 24 હોય તો p ની કિંમત શોધો.
 (a) $\frac{1}{4}$ (b) $\frac{2}{3}$ (c) $\frac{1}{2}$ (d) $\frac{1}{3}$
- (5) જો એક પોયસન ચલ x માટે $P(x = 0) = P(x = 1)$ હોય તો m ની કિંમત શોધો.
 (a) 1 (b) 0 (c) 2 (d) એકપણ નહિ
- (6) જો $n = 18$ અને $q = \frac{1}{3}$ હોય તો દ્વિપદી વિતરણનો મધ્યક અને વિચરણ શોધો.
 (a) $[12, 4]$ (b) $[12, 12]$ (c) $[6, 4]$ (d) એકપણ નહિ
- (7) પ્રામાણ્ય વિતરણ માટે જો સરેરાશ વિચલન 20 હોય તો પ્રમાણિત વિચલનની કિંમત શોધો.
 (a) 15 (b) 20 (c) 25 (d) એકપણ નહિ
- (8) પ્રામાણ્ય વિતરણ માટે જો પ્રમાણિત વિચલન 11.25 હોય તો ચતુર્થક વિચલનની કિંમત શોધો.
 (a) 5 (b) 25 (c) 7.5 (d) એકપણ નહિ

AR-104

April-2022

B.Com., Sem.-IV**CE-203 (B) : Statistics (V)****(Advance Statistics)****Time : 2 Hours]****[Max. Marks : 50**

- Instructions :**
- (1) Figures on right show marks of the question.
  - (2) Simple calculator can be used.
  - (3) Attempt any **two** questions from Section – A.
  - (4) Section – **B** is compulsory.

Section – A

1. (a) Define Mathematical Expectation and Variance of a discrete random variable. Write the properties of mathematical expectation. **10**
- (b) For the following bivariate probability function, obtain the values of $E(x)$, $E(y)$, $E(x + y)$, $V(x)$ and $V(y)$: **10**

$x \backslash y$	1	2	3
1	0.20	0.08	0.20
2	0.10	0.06	0.10
3	0	0.06	0.20

2. (a) Write probability mass function of Binomial distribution and obtain its mean and variance of it. **10**
- (b) Fit a Poisson distribution to the following data : **10**

x_i	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
f_i	1	4	15	22	21	20	8	6	2	0	1

$$[e^{-4} = 0.0183]$$

3. (a) Write probability mass function of Negative Binomial distribution and Geometric distribution. Obtain mean and variance of Geometric distribution. **10**
- (b) In a bag, there are 6 white and 4 black balls. 5 balls are taken at random from it. Find the probability that
  - (i) all are black
  - (ii) 3 white and
  - (iii) 2 black balls in selected 5 balls. **10**

4. (a) Write the properties and uses of Normal distribution. 10
(b) The salary of group of workers is known to follow normal distribution with an average salary of ₹ 12,000 and standard deviation of salary as ₹ 2,000. If 50 workers receive salary more than ₹ 16,000, then find the total no. of workers. Given area of the standard normal curve between $z = 0$ to $z = 2$ is 0.4772. 10

Section – B

5. Answer the following by selecting an appropriate alternative: (Any five) 10
- (1) For two variables x and y , if $E(x) = 8$, $E(y) = 9$, $V(x) = 36$, $V(y) = 15$ and $E(xy) = 64$, then find the value of $V(2x - 5y)$.
(a) -3 (b) 147 (c) -231 (d) 519
- (2) For two independent variables x and y , if $E(x) = 20$, $E(y) = 25$, $V(x) = 40$, and $V(y) = 45$, then find the values of $\text{Cov}(3x - 2y)$ and $E(5x + 4y)$.
(a) $[0, 0]$ (b) $[0, 200]$ (c) $[130, 200]$ (d) $[200, 900]$
- (3) 80% of mangoes are sweet in a lot. Find the probability that the first sweet mango will be obtained when 4th mango is tested.
(a) 0.0032 (b) 0.0064 (c) 0.00128 (d) 0
- (4) In a negative binomial distribution, if mean and variance are respectively 8 and 24, then find the value of p .
(a) $\frac{1}{4}$ (b) $\frac{2}{3}$ (c) $\frac{1}{2}$ (d) $\frac{1}{3}$
- (5) For Poisson variable x , $P(x = 0) = P(x = 1)$ then find value of m .
(a) 1 (b) 0 (c) 2 (d) None of these
- (6) For Binomial distribution if $n = 18$ and $q = \frac{1}{3}$, then find the values of its mean and variance.
(a) $[12, 4]$ (b) $[12, 12]$ (c) $[6, 4]$ (d) None of these
- (7) For a normal distribution, if mean deviation is 20, then find its standard deviation.
(a) 15 (b) 20 (c) 25 (d) None of these
- (8) For a normal distribution, if standard deviation is 11.25, then find its quartile deviation.
(a) 5 (b) 25 (c) 7.5 (d) None of these
-